

Κόμμα των Ριζοσπαστών

Το Κόμμα των Ριζοσπαστών ήταν Ελληνικό πολιτικό κόμμα στα Επτάνησα και στις Ηνωμένες Πολιτείες των Ιονίων Νήσων και θεωρείται το πρώτο πολιτικό κόμμα που ιδρύθηκε στην Ελλάδα με κομματική δομή.

Ριζοσπάστες Βουλευτές Ιονίου Βουλής

Το κόμμα των Ριζοσπαστών ιδρύθηκε το 1848 και διαλύθηκε αμέσως μετά την ένωση των Ιόνιων νήσων με την Ελλάδα το 1864, ήταν ενάντια στην Αγγλική κατοχή των Ιόνιων νήσων και υπέρ της ένωσης με την Ελλάδα. Η Αγγλία είχε αναλάβει την προστασία

του νέου κράτους που δημιουργήθηκε με την Συνθήκη των Παρισίων το 1815 η οποία προέβλεπε την προστασία του ελεύθερου και ανεξαρτήτου κράτους των Ηνωμένων Πολιτειών των Ιονίων Νήσων , αλλά αντί για προστασία είχε επιβάλει καθεστώς αποικίας. Το κόμμα των Ριζοσπαστών εναντιωνόταν στην Αγγλική κατοχή με κύριο αίτημα την ένωση.

Οι Ριζοσπάστες με την πολιτική τους καθοδήγηση ξεσήκωσαν τον λαό ενάντια στην Βρετανία και υπέρ της ενώσεως. Στις 26 Νοεμβρίου 1850 ο Ριζοσπάστης βουλευτής Ιωάννης Δετοράτος Τυπάλδος σε μια ενθουσιώδη βουλή προτείνει το ψήφισμα για την ένωση της Επτανήσου με την Ελλάδα. Το ψήφισμα το υπέγραψαν και οι Γεράσιμος Λιβαδάς, Ναδάλης Δομενεγίνης, Γεώργιος Τυπάλδος, Φραγκίσκος Δομενεγίνης, Ηλίας Ζερβός Ιακωβάτος, Ιωσήφ Μομφεράτος, Τηλέμαχος Παΐζης, Ιωάννης Τυπάλδος, Άγγελος Σιγούρος – Δεσύλλας, Στ. Πυλαρινός, Χριστόδουλος Τοφάνης. Η Βρετανία απάντησε με διωγμούς, συλλήψεις, φυλακίσεις, εξορίες και κλείσιμο των εφημερίδων. Οι δύο μεγάλοι πρωταγωνιστές εξορίζονται, ο Ηλίας Ζερβός στα Αντικύθηρα και ο Ιωσήφ Μομφεράτος στην Ερικούσα. Η οργάνωση των Ριζοσπαστών ουσιαστικά διαλύεται, τότε στον χώρο των ριζοσπαστών εμφανίζεται ο Κωνσταντίνος Λομβάρδος επικεφαλής των νέων Ριζοσπαστών. Ο Λομβάρδος ακολούθησε διαφορετική πολιτική από τους προκατόχους του και επιζητούσε μόνο την ένωση .

Το 1862 Ηλίας Ζερβός ως Πρόεδρος τότε της Βουλής ανεβαίνει στο βήμα και προτείνει την αναστολή του εθνικού ζητήματος και την ψήφιση διαφόρων βελτιώσεων με τις οποίες θα ανακουφιζόταν ο επανησιακός λαός , μαζί του τάχτηκε ο Ιωσήφ Μομφεράτος και οι παλιοί ριζοσπάστες ενώ ο Λομβάρδος και νέοι ριζοσπάστες διαφώνησαν με αποτέλεσμα την διάσπαση των ριζοσπαστών σε αληθινούς , ή παλιούς Ριζοσπάστες, (Κόμμα Αληθινών Ριζοσπαστών), που απέβλεπε σε ένωση με την Ελλάδα, ανεξαρτησία και δικαιοσύνη, με αρχηγούς τον Ηλία Ζερβό-Ιακωβάτο και τον Ιωσήφ Μομφεράτο, και σε Κόμμα των Ενωτικών Ριζοσπαστών (Νέοι ριζοσπάστες), ή απλά ενωτικών, που απέβλεπαν μόνο σε ένωση με την Ελλάδα, με αρχηγό τον Κωνσταντίνο Λομβάρδο.

Παραπομπές

Κώστας Βέργος: Το επανησιακό εθνικό κίνημα και τα ευρωπαϊκά εθνικά κινήματα
Κίνηση Ιδεών στα Επτάνησα
Ριζοσπάστης Επτάνησα, Από την Ενωση με την Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ενωση

Βιβλιογραφία

Σπύρος Λουκάτος, "Η επανησιακή πολιτική σχολή των Ριζοσπαστών", εκδ.
Σύνδεσμος Φιλολόγων Κεφαλονιάς-Ιθάκης, Αργοστόλι, 2009

ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΩΝ

Κι ἂν δὲν κόπτει τὸ σπαθὶ μου,
κι ἢ αἰχμὴ του δὲν τρυπάει,
ἢ ψυχὴ δὲν λησμονάει
Πὼς ἐπλάσθη Ἑλληνικὴ.

Τῶν ἐχθρῶν μισῶ τὰ δῶρα.
Δὲν τὰ θέλω. Ἴς τὰ κρατήσουν.
Τοὺς μισῶ κι ἄς μὲ μισήσουν.
Προτιμῶ τὴν φυλακὴ.

Στο λαμπρὸ μέλλον μου ἐλπίζω.
Βλέπω τὴν ἐλευθερίά μου.
Και ξεχάνω τὴν σκλαβιά μου.
Θάρθη ολόλαμπρη Αυγὴ.

Θάρθη, θάρθη ναι, μια μέρα,
που θα ξεσχισθοὺν συνθήκαι.
Κι ὅποιος σε ἄλυσες ἐμβήκε,
πάλι ἐλεύθερος θα βγῆ.

Εἶμαι Ἕλληνας, τὸ καυχῶμαι.
Ξέρω τὴν καταγωγὴ μου.
Κι ἢ Ἑλληνικὴ ψυχὴ μου,
Ἐλευθέρᾳ πάντα ζεῖ.

Ποίηση: Γεράσιμος Μαυρογιάννης
Μελοποίηση: Νικόλαος Μεταξάς-Τζανής

https://www.youtube.com/watch?v=1BV2ev-VK_M

*Ο Ὕμνος των Ριζοσπαστῶν / Τραγουδιστάδες τῆς Ζάκυθος / Λόφος
Στράνη - 21 Μαΐου 2021*